

21 Janaayo 2008

WAR SAXAAFADEED

Isbaheysiga Difaaca Xoriyatul Qowlka Soomaaliyeed (SOCFEX) wuxuu hambalyo ku aadan munaasabadda maalinta Saxaafada Soomaaliyeed ee ku beegan maanta 21-ka Janaayo 2008-da u dirayaa dhammaan bahweyn ta Sxaafada Soomaaliyeed meel kastoo ay joogaan.

Maanta oo ah maalin saxaafada Soomaaliyeed u leh qiime weyn ayay nasiib darro noqotay in halkii aan ka dabaaldegi lahayn aan u murugoono, sababtoo ah waxaad la socotaan, halkanna aad maanta ku aragteen xaaladda laga naxo iyo dhibaatada ay ku sugar yihiin Saxafiyiinta Soomaaliyeed ee xilligan adag gudanaya waajibaadka ay bulshadooda u hayaan.

Xoriyadda Sxaafada Soomaaliya waxay noqotay mid si weyn dalka uga hirgashay kadib markii la riday xukuumadii Meliteriga ahayd, waxaana sameysmay Warbaahin xor ah oo gaar loo leeyahay oo ku soo bilowday Wargeysyo, Kadibna Idaacaddo, Telefishano iyo Website-yo.

Warbaahinta Soomaaliyeed oo sii koreysa waxay dhibaatada la wadaagtaa umadda Soomaaliyeed, waxaana u dheer inay tahay isha yar ee shacabkeena u furan xilligan adag oo ay ku arkaan waxa ka dhacaya gudaha dalka iyo dibaddaba, waxaa jira warbaahin boqolaal gaareysa oo isugu jira Idaacado, Wargeysyo, Telefishano iyo Website-yo, waxaan soo dhoweynayaa horumarkaasi iyo adeegga ay umadda Soomaaliyeed u hayaan dal iyo dibadba.

Xilligaas ay saxaafada dalku kobceysay waxey la kulmeysay caqabado kaga imaanayey maamuladii dalka soo maray iyo kooxihiis ka horjeeday intooda badan, kuwaas oo u geystay tacadiyo isugu jira: dil, dhaawac, xarig, ciqaab iyo dhibaatooyin kale iyagoo u arkaayey Sxaafada in ay lidi ku tahay danahooda, kana dhigtay caddow.

Sanadkii 2007-da wuxuu ahaa sanadkii ugu xumaa ee soo mara Suxufiyiinta iyadoo la diley ilaa 8 suxufi iyo howlwadeen, 5 suxufi oo dhaawacyo culus loo geystey, 34 suxufi la weerarey, isla markaasna xabsiga la dhigey ilaa 42 suxufi iyo ku dhowaad 60-meeyo dalka isaga qaxay.

Isbaheysiga Difaaca Xuriyatul qowlka, mudadii uu jirey waxa uu ka gacan ka geystay sidii loo soo saari lahaa Sharciga Sxaafadda iyo nidaamka hab dhaqanka saxaafadeed si looga hortago dhibaatooyinka ku imaanaya suxufiyiinta iyagoo gudanaaya waajibadkooda isla markaasna loo sixi lahaa hab dhaqanka suxufiyiinta.

Isbaheysiga SOCFEX wuxuu mahad u celinaya kaalintii ay ka geysatay dowladada Federaalka soo saarida Sharciga Sxaafadda, wuxuuna welwel ka muujinaya Sharciga Sxaafadda ee uu Baarlamaanka Soomaaliyeed ansixiyay Bishii Disembar 2007-da, kaasoo ah mid ka duwan, Nuqulkii ugu danbeeyay ee ay isla diyaariyeen Guddigii Ururada Sxaafada, Wasaaradda Warfaafinta iyo ururka caalamiga ah ee ARTICLE 19.

Isbaheysiga SOCFEX wuxuu soo dhoweenayaa ballan qaadkii Ra'iisul wasaaraha Nuur Xasan Xuseen (Nuur Cadde) ee ku aadanaa wax ka qabashada dhibaatooyinka ku dhacaya saxaafadda iyo suxufiyiinta, isla markaasna wuxuu codsi u soo jeedinayaa Madaxweynaha Dowlada Federaalka KMG ah Md. C/Ilaahi Yuusuf Axmed in uusan saxiixin sharciga Sxaafada ee Baarlamaanka u soo gudbiyey kaasoo qoddobadiisa qaarkood ka hor imaanayaan xeerarka caalamiga, kuwa Qaaradeed iyo kan Goboleedba ee xoriyada Sxaafada, si dib u sixitaan loogu sameeyo.

Isbaheysigu wuxuu u soo jeedinayaa dowladda ku meelgaarka ah inay jiritaanka Sxaafada u aragto mid xiriirin kara dowladda iyo Bulshada si dhab ahna u soo gudbin karta dareenka Bulshada ee ku aadan wanaagga iyo khaladaadka waxqabadka dowladda.

Isbaheysiga SOCFEX wuxuu ka codsanayaa dowlada Federaalka iyo Maamul Gobaleedyada hoos yimaada inay si sharuud la'aan ah loo sii daayo suxufiyiinta xabsiyada ku jirta, haddii ay jiraan wax danbi ah oo lagu haysto si dhaqsi ah maxkamad loo hor keeno.

Sidoo kale Isbaheysiga wuxuu ka codsanayaa mucaaradka hubeysan in aysan suxufiyiinta dhibaato ugu geysan gudashada waajibaadkooda.

Isbaheysiga SOCFEX wuxuu gacan ka geysan doonaa sidii kor loogu qaadi lahaa waxqabadka Sxaafada si ay gacan uga geysato toosinta bulshada iyo dib u yagleelida qarankii Soomaaliyeed.

Ugu danbeyntii isbaheysiga SOCFEX wuxuu suxufiyiinta ku boorinayaa inay dardar geliyaan howsha ay u hayaan bulshadooda, kuna sifoobaan mihnad iyo anshax saxaafadeed, wuxuuna tacsi u dirayaa dhammaan qoysaskii ay ka geeriyoodeen suxufiyiinta naftooda ku waayey iyagoo gudanaaya waajibaadkooda shaqo, sidoo kale wuxuu u rajeynayaa kuwa ku dhaawacmey caafimaad.

Maalinta Warbaahinta Soomaaliyeed waxaan rajeynayaa sanadkan midka xiga inaan ku wada xusno inagoo faraxsan oo murugada maanta naga muuqata ay noo bedesho nabad, horumar iyo qaranimo taam ah, sidoo kale kuwa xiran wuxuu la qeybsanayaa xanuunka isagoo u doodaya albaab kastana u garaacaya sidii xoriyadooda dib loogu soo celin lahaa.

WABILLAAHI TOWFIQ

Osman Moallim
Xiriiriyada SOCFEX

Faahfaahin dheeraad, kala xiriir Somali Coalition for Freedom of Expression (SOCFEX). Wadada Maka Al-mukarama, Ka soo horjeedka Dhismaha Tre Piano, Degmada Hodon, Mogadishu – Somalia.

Tel: +252 1 850 040 / 236 012

E-mail: socfex@yahoo.com / socfex@socfex.org